

Schriftelijke vragen (art. 39 Reglement van Orde)

aan de voorzitter van Provinciale Staten van Gelderland

datum : 14 september 2020

van : 5.1.2e

5.1.2e

onderwerp : Voorontwerp Rijksinpassingsplan Militair Radarstation te Herwijnen

Inleiding

"Nederland heeft militaire radarstations staan in Wier (Friesland) en Nieuw Milligen (Gelderland). Voor die in Nieuw Milligen heeft Defensie een betere locatie gevonden in Herwijnen (West Betuwe). Het plan van Defensie voor de locatie in Herwijnen werd voorbereid als een wijziging van het bestemmingsplan van de gemeente. De gemeente West Betuwe stemde hier niet mee in. Omdat het plaatsen van een radarstation van nationaal belang is, wordt de voorgenomen plaatsing nu voorbereid via een [Rijkscoördinatieregeling](#) (RCR). Daarbij neemt het Rijk de coördinatie op zich en maakt een inpassingsplan voor de omgeving." Dit is te lezen op de website van het ministerie van Defensie. (<https://www.defensie.nl/onderwerpen/radarstations/locatie-herwijnen-voor-militair-radarstation>)

Het voorontwerp van het Rijksinpassingsplan ligt tot 12 oktober ter inzage. Gedurende deze periode kunnen zienswijzen worden ingediend over de voorgenomen plaatsing van de radar in Herwijnen.

Het voorontwerp van het Rijksinpassingsplan vormt voor de CDA-Statenfractie aanleiding tot het stellen van de volgende vragen:

Vragen:

1. Is de provincie op enigerlei wijze betrokken geweest bij de planvorming c.q. de uitgevoerde onderzoeken die ten grondslag liggen aan het nu ter inzage liggende Rijksinpassingsplan?
2. Hoe wordt normaal gesproken de in acht te nemen afstand tussen een inrichting en de nabij gelegen zogenaamde gevoelige bestemmingen bepaald?
3. Bevinden zich binnen 1500 meter vanaf de locatie van de toekomstige radar een of meerdere woningen of andere gevoelige bestemmingen? Zo ja, hoeveel en op welke afstand van de radar zijn deze dan gesitueerd?
4. Het ministerie van Defensie gaat er blijkens het locatieonderzoek, zoals opgenomen in het [bijlagenboek](#), van uit dat de afstand niet op maaiveldniveau in acht hoeft te worden genomen. Bestaat er juridisch gezien de mogelijkheid om een onderscheid aan te brengen tussen activiteiten waarvan op maaiveld dan wel op een andere hoogte gevaar zou kunnen voortvloeien voor mensen?
5. Mocht het college constateren dat het onderscheid waarop vraag 3 betrekking heeft kan worden aangebracht waarom wordt dit onderscheid dan niet bij schoorstenen van fabrieken gemaakt als het gaat om de afstand waarbinnen gevoelige bestemmingen zich bevinden?
6. Bent u bereid om op korte termijn bij het Ministerie van Defensie erop aan te dringen om:
 - a. de belangen van de inwoners van het gebied recht te doen door ervoor zorg te dragen dat er voldoende afstand in acht wordt genomen?
 - b. meer informatie te verstrekken aan onze staten en de inwoners over de noodzaak om vanwege het nationale belang de radar op onderhavige locatie te realiseren en het feit dat er geen andere locaties zouden kunnen worden benut voor de plaatsing van de radar?

In het bijlagenboek dat bij het Rijksinpassingsplan hoort is aangegeven:

“ Milieuzonering; afstanden tot woningen

Het inpassingsplan leidt tot een bestemmingsplanwijziging, hierbij hoort een onderbouwing waaruit blijkt dat de radar goed is in te passen in de omgeving en dat er geen belemmeringen zijn. In de VNG-handreiking Bedrijven en Milieuzonering (2009) is een lijst opgenomen in welke milieucategorie een bedrijf of activiteit kan worden ingedeeld. De milieucategorie is een classificatie van de belasting die een (bedrijfs)activiteit kan leggen op het milieu. Een radarinstallatie valt volgens deze handreiking in milieucategorie 6. Hierbij is ook benoemd welke richtafstand aan de orde is voor de milieuaspecten geur, geluid, stof en externe veiligheid. Voor activiteiten die vallen onder milieucategorie 6 geldt voor het aspect “gevaar” de grootste richtafstand, namelijk een richtafstand van 1500 meter ten opzichte van de dichtstbijzijnde gevoelige milieubestemming. Dit betekent dat indien milieugevoelige bestemmingen verder dan 1500 meter van de installatie vandaan liggen, er geen onderzoeksplicht is. Binnen 1500 meter wel. In Herwijnen liggen er woningen binnen een afstand van 1500 meter. Daarom heeft Defensie onderzoek naar de veiligheidsaspecten en gezondheidsaspecten laten uitvoeren.

“Gevaar” betreft volgens de VNG-brochure alle gevaaraspecten, inclusief brandgevaar en stofexplosies. Dergelijke gevaaraspecten zijn niet aan de orde bij de radarinstallatie. Wel is er sprake van hoogfrequente straling. Deze straling geeft op maaiveldniveau echter geen gezondheidsrisico's vanwege de aard van de installatie en de hoogte waarop deze wordt geplaatst. Daarbij baseert Defensie zich op de productspecificaties van de fabrikant (Thales), die door TNO zijn gevalideerd. Daarom hanteert Defensie op het maaiveld geen minimale afstanden rond dit type radarinstallaties. Er is dus geen wettelijke of wetenschappelijk onderbouwde afstandsnorm. Defensie hanteert in dit onderzoek wel een afstandscriterium, namelijk een afstand tot woonbebouwing en bebouwde kommen gelijk aan of groter dan in de situatie Herwijnen. Gezien de huidige onrust onder de inwoners van Herwijnen zou het namelijk vanuit maatschappelijk en politiek-bestuurlijk oogpunt niet logisch zijn als op alternatieve locaties het radarstation dichtbij woningen zou worden gesitueerd.”